

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2014. évi július hó 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A harmadfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **vádlottés társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 3.Bf.152/2013/5. számú ítéletének I. rendű vádlottra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- *a tényállás 1. pontjában* leírt, az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, helyesen folytatólagosan elkövetett csalás büntette vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti;
- I.rendű vádlottbűnösségét *a tényállás 2. pontjában* leírt cselekményei kapcsán 1 rendbeli a Btk.373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetében is megállapítja;
- az I.rendű vádlotterhére megállapított közbizalom elleni bűncselekmények helyes minősítése 1 rendbeli a Btk.342.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (*tényállás 2. pontja*), és 1 rendbeli a Btk.345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége (*tényállás 1. pontja*);
- az I.rendű vádlottal szemben alkalmazott jogkövetkezményt - halmazati büntetésként - 6 (hat) hó szabadságvesztésre súlyosbítja;
- a szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) évi próbaidőre felfüggeszti;
- megállapítja, hogy a szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, melyből I.rendű vádlottlegkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;
- megállapítja, hogy az első- és másodfokú eljárás során összesen 752.729 (hétszázötvenkettőezer-hétszázhuszonkilenc) forint bűnügyi költség merült fel, melyből a vádlott 525.559 (ötszázhuszonötezer-ötszázötvenkilenc) forintot köteles az állam részére megfizetni, míg a fennmaradó 227.170

(kettőszázhuszonhétézer-egyszázhetven) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak 8.930 (nyolcezer-kilencszázharminc) forint harmadfokú eljárásban felmerült bünygyi költséget.

I n d o k o l á s

A másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék ítélete ellen az ügyész I.rendű vádlottreszfelmentése miatt, bünyyosságának az érintett büncselekményben történő megállapítása és a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazása végett, míg I.rendű vádlottés védője a bünygyi költség mérséklése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta, és a vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

I.rendű vádlott védője a nyilvános ülésen jogorvoslati kérelmének megfelelő tartalommal szólalt fel.

A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú határozatot - a Be.387.§ (1) bekezdése alapján - az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül; abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A Be.385.§-a alapján alkalmazandó Be.349.§ (1) bekezdése folytán a felülbírálatnak nem volt tárgya a másodfokú bíróság ítéletének **II.rendű vádlott**ra vonatkozó része, mely másodfokon, a 2014. évi január hó 7. napján jogerőre emelkedett.

A felülbírálat során a harmadfokú bíróság észlelte, hogy mind a korábbi eljárásban másodfokon eljáró Baranya Megyei Bíróság, mind a megismételt eljárás során első- és másodfokon ítélező Komlói Járásbíróság és Pécsi Törvényszék a Be.373.§ (1) bekezdésének I.d) pontjában írt ún. abszolút eljárási szabálysértést követett el, amikor olyan büncselekményben járt el, amelyet korábban már jogerősen elbíráltak.

A Komlói Városi Bíróság a 2010. évi október hó 21. napján kelt 2.B.302/2008/53. számú ítéletével **I.rendű vádlottat** a tényállás 1. pontjában leírt, az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének vádja alól a Be.6.§ (3) bekezdésének b) pontjában írt okból - bizonyítottság hiányában - felmentette.

Ezt az ítéletet az ügyész tudomásul vette, míg **I.rendű vádlott** és védője - miután a vádlott bűnösségét 3 rendbeli bűncselekményben, a tényállás 1. pontja vonatkozásában magánokirat-hamisítás vétségében, a 2. tényállási pontban írt cselekménnyel összefüggésben pedig csalás bűntettében és ún. intellektuális közokirat-hamisítás bűntettében a bíróság megállapította - felmentésért fellebbezett.

A védő fellebbezéséből, illetve az erre az ok tekintetében visszautaló vádlotti fellebbezésből nyilvánvaló, hogy a jogorvoslati kérelmek csak az ítélet marasztaló rendelkezéseire vonatkoztak, a felmentő rendelkezést nem érintették, annak jogcímét sem támadták.

A Be.348.§ (2) bekezdése értelmében, ha a vádlott ellen több bűncselekmény miatt emeltek vádat, az ítéletnek csak az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése bírálható felül, amely ellen fellebbeztek.

Lévén, hogy a Komlói Városi Bíróság 2.B.302/2008/53. számú ítéletének felmentő rendelkezése ellen senki nem élt jogorvoslati kérelemmel, az - a fellebbezési határidő leteltét követően - a 2011. évi január hó 11. napján jogerőre emelkedett, azaz a tényállás 1. pontjában írt vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában ún. részjogerő állt be.

Mindezt nem észlelte a felülbírálat során másodfokon eljáró Baranya Megyei Bíróság és - a felülbírálat terjedelme körében tévesen mindössze a Be.348.§ (1) bekezdésére utalva - a 2011. évi április hó 8. napján kelt 4.Bf.70/2011/4. számú végzésével a Komlói Városi Bíróság 2.B.302/2008/53. számú ítéletét teljes egészében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

Itt kíván utalni a harmadfokú bíróság arra, hogy a Be.405.§ (1) és (2) bekezdésének alkalmazása jelen esetben szóba sem kerülhetett. Ezek ugyanis az elsőfokú bíróság olyan ítéleti rendelkezései tekintetében értelmezhetők, amelyekre a másodfokú felülbírálat kiterjed. Jelen esetben azonban a Baranya Megyei Bíróság olyan bűncselekmény tekintetében hozott hatályon kívül helyező rendelkezést, amelyre vonatkozóan nem volt felülbírálati helyzetben.

Miután a Baranya Megyei Bíróság tévedését sem a megismételt eljárásban eljáró Komlói Járásbíróság, sem pedig az ítéletét felülbíráló Pécsi Törvényszék nem észlelte, **I.rendű vádlott** bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amely alól őt a Komlói Városi Bíróság jogerősen felmentette.

Ezért a harmadfokú bíróság a Be.399.§ (1) bekezdésére és a Be.373.§ (1) bekezdés I.d) pontjára figyelemmel - mivel a cselekményt már jogerősen elbírálták - a tényállás 1. pontjában leírt, az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, helyesen folytatólagosan elkövetett csalás bűntette vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a felmentő, illetve megszüntető rendelkezésnek nem a vádirati, illetve - másod- vagy harmadfokon - az alsóbb szintű bíróságok által alkalmazott minősítéshez, hanem a tényállás szerinti helyes minősítéshez kell igazodnia (BH 1996.351. számú eseti döntés).

A tényállás 1. pontjával kapcsolatban megállapított tényekből az a következtetés vonható le, hogy a csalás büntette, annak minden tényállási eleme két alkalommal, a 2006. évi augusztus hó 18. napján és a 2006. évi szeptember hó elején is megvalósult. Az első tévedésbe ejtéssel összefüggésben 1.000.000 forint, míg a másodikkal összefüggésben 500.000 forint kár keletkezett. Nem arról volt szó tehát, hogy az egyszeri tévedésbe ejtés következtében mindössze a kár következett be két részletben.

Következésképpen a harmadfokú bíróság megszüntető rendelkezése - ehhez igazodóan - az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdésére figyelemmel, folytatólagosan elkövetett csalás büntette vonatkozásában történt.

A fentiekén túlmenően a harmadfokú bíróság eljárási szabálysértést sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem észlelt. A másodfokú bíróság által megállapított tényállást azonban a harmadfokú bíróság - figyelemmel a Be.388.§ (2) bekezdésére - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- a másodfokú ítélet 2. oldal 4. bekezdésének első tagmondatát és az azt követő „így” szót a tényállásból mellőzte;
- a másodfokú ítélet 3. oldalának első bekezdését azzal egészítette ki, hogy a **sértett** állítása szerint a szóban forgó tartozását **I.rendű vádlott** részére megfizette, aki azonban ezt vitatta;
- kiegészítette továbbá a tényállást azzal is, hogy az annak 2. pontjában leírt cselekményével összefüggésben **I.rendű vádlott** 4.925.000 forint kárt okozott a **sértettnek**, amelyből 3.550.000 forint megtérült.

A fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel a másodfokú bíróság által megállapított tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az **I.rendű vádlott** védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság igen részletesen és meggyőzően fejtette ki azokat az indokokat, amelyek tarthatatlanná teszik **I.rendű vádlottnak** a közbizalom elleni és a tényállás 2. pontjában leírt vagyon elleni bűncselekmények

ténybeli alapjainak a hiányára, illetve jóhiszeműségére vonatkozó, sok esetben megcáfolhatatlan bizonyítékokkal is szemben álló védekezését.

Az első- és másodfokú bíróság érvelésével a harmadfokú bíróság mindenben egyetértett, ezt - immáron harmadízben - megismételni nem kívánta és azt nem is tartotta szükségesnek.

Sajátossága volt az eljárásnak, hogy a másodfokú bíróság a felülbírálati tevékenysége során az elsőfokú ítéletet a Be.351.§ (2) bekezdés b) és d) pontjában írt okból megalapozatlannak találta, ezért azt az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján kiegészítette, illetve helyesbítette.

A másodfokú bíróság által tett kiegészítés azonban két vonatkozásban a harmadfokú eljárásban helyesbítésre szorult:

A törlesztő részletek fizetésének **sértett** részéről történő elmulasztásával kapcsolatos indokolási kötelezettségének a másodfokú bíróság - ahogy erre a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában és a nyilvános ülésen is rámutatott - nem tett eleget. Az iratok között fellelhető, a Komlói Városi Bíróság 2.P.20.160/2005. számú, házasság felbontása iránt indított perében az alperes, **sértett** által a 2005. évi június hó 20-án készített előkészítő iratban ugyanis ezzel ellentétes adatok is találhatók.

A fellebbviteli főügyészség álláspontjával egyezően a harmadfokú bíróság indokoltnak tartotta továbbá jelezni a tényállásban is a 3. oldal első bekezdésében írt tartozással kapcsolatban azt, hogy e körben a **sértett** és az **I.rendű vádlott** az eljárás során eltérő előadást tett.

A tényállás 2. pontjában írt cselekménnyel összefüggésben a kárra vonatkozó kiegészítés a harmadfokú bíróságnak az alábbiakban kifejtendő jogi álláspontjára volt visszavezetendő.

Végül helyesbítenni kellett a másodfokú bíróságnak a BH 1998.526. és a BH 2005.167. számú eseti döntések helytelen értelmezésére visszavezethető, téves álláspontját, melynek következtében az elsőfokú bíróság ítéletének ténybeli indokolásából mellőzte a tudati tényekre vonatkozó, túlnyomórészt helyes és a megfelelő helyen előadott érveket.

Ezzel kapcsolatosan a BH 2005.167. számú eseti döntés indokolása ad eligazítást, az alábbiak szerint:

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság tényfelderítési kötelezettsége kiterjed minden, a büntetőjogi elbírálás szempontjából lényeges, releváns jelenségre. Az ennek eredményeként az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek.

E tudattartalom ténybeli megállapítását azonban határozottan el kell különíteni a bíró ítélkezési tevékenységének másik alapvető területétől, a megállapított tények jogi értékelésétől: a büntetőjogi felelősség kérdésében történő döntéstől, a cselekmény minősítésétől és a büntetés kiszabásától.

Míg ugyanis az előbbi esetben a különböző tartalmú bizonyítékok egybevetésére, megszerzésük törvényességének vizsgálatára, valóságtartalmuknak, bizonyító erejüknek a logika szabályai szerinti mérlegelésére, ennek eredményeként tények megállapítására kerül sor, addig a jogi értékelés a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. A bíróság előző tevékenységéről ítéletének bizonyítékokat mérlegelő részében, míg az utóbbiról annak jogi indokolásában ad számot.

A pontos elhatárolhatóság érdekében követelmény az, hogy a bírói ténymegállapítások sem a fizikai, sem pedig a tudati tények vonatkozásában ne jogi fogalmak, a törvény általános, illetve különös részében szereplő, vagy a jogtudomány és a joggyakorlat által értelmezett jogi kategóriák (szándékosság, gondatlanság, különös kegyetlenség, szándékerősítő jelenlét stb.), hanem konkrét tények, cselekmények legyenek.

Ezt alkalmazva jellemzően az volt megállapítható, hogy a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság ítéletének a ténybeli indokolásából mellőzött szövegrészek ilyen tudati tényekre vonatkozó megállapításokat tartalmaznak. Ezzel kapcsolatban tehát az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a bizonyítékokat értékelve a vádlott tudattartamát (tehát a tudati tényeket) érintő álláspontját, a bizonyítékokra, az azokból levonható következtetésekre vonatkozó indokait határozatának a bizonyítékokat értékelő részében adta elő.

Az ugyanis, hogy a vádlott milyen tények ismeretében, mire törekedve, milyen céllal cselekedett, ennek során jó- vagy rosszhiszemű volt-e: tudati tény, nem pedig jogi következtetés. Az elsőfokú bíróság eljárása legfeljebb annyiban volt kifogásolható, hogy a tudati tényekre a fentiekben írt tilalmat figyelmen kívül hagyva, helyenként büntetőjogi fogalmak formájában (pl. szándék) utalt.

A harmadfokú bíróság tehát a másodfokú bíróság ítéletének indokolásából a tudati tényekre vonatkozó, azokat a jogi indokolás részének tekintő megállapításokat mellőzte.

A másodfokú bíróság fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállása a Be.388.§ (1) és (2) bekezdése értelmében irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

Az irányadó tényállásból a másodfokú bíróság a harmadfokú bíróság megítélése szerint tévesen következtetett **I.rendű vádlott** büntetőjogi felelősségének a hiányára a tényállás 2. pontjában leírt vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában.

A Btk.379.§ (1) bekezdése szerint, aki jogtalan haszonszerzés végett mászt tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz, a csalás bűncselekményét követi el.

Azt helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a **sértettet I.rendű vádlott** cselekménye folytán kár érte, hiszen a **sértett** vagyona a családi ház ½ tulajdoni hányadának megfelelő értékkel csökkent. Helyesen ismerte fel azt is, hogy a bűncselekmény elkövetési magatartása, a megtevesztés is megvalósult, azonban az ezzel kapcsolatos jogi álláspontja téves volt.

A csalás bűncselekményének lényege, hogy a tévedésben lévő - tévedésbe ejtett vagy tévedésben tartott - személy olyan vagyonjogi rendelkezést tesz, mellyel okozati összefüggésben őt vagy harmadik személyt károsodás ér; a vagyonjogi rendelkezésre éppen azért kerül sor, mert a valós tények ismeretének a hiányában az érintett személy annak célszerűtlenségét, károsító jellegét nem ismeri fel.

A **sértett** jelen esetben semmiféle vagyonjogi rendelkezést nem tett, az ő tévedése - mely valójában csak *nem tudás* - a bűncselekmény megvalósulása szempontjából tehát semmiféle jelentőséggel nem bír.

I.rendű vádlott nem a **sértettet**, hanem a családi házat megvásárló D.Gy.-t, K.-T. K.-t és a földhivatal tulajdonjog bejegyzését végző dolgozóját tévesztette meg. Vagyonjogi rendelkezést - az adásvételi szerződés megkötése, a vételár kifizetése, a vevők tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése - ők tettek, és erre a valós tények - a **sértett** a szerződés megkötéséhez nem járult hozzá, annak tényéről, tartalmáról nem tudott, a hozzájárulását tanúsító magánokirat hamis - ismeretében nyilvánvalóan nem került volna sor.

A bűncselekmény második tényállási eleme - az elkövetési magatartás - tehát a fenti érvek alapján volt megállapítható.

A harmadfokú bíróság megítélése szerint - szemben a másodfokú bíróság jogi álláspontjával - a csalás bűncselekményének harmadik tényállási eleme, a jogtalan haszonszerzési célzat is megvalósult.

Kiindulópontként azt szükséges hangsúlyozni - amint erre egyébként a másodfokú bíróság is helyesen mutatott rá -, hogy a csalás bűncselekményének törvényi tényállásában a jogtalan haszonszerzés célzatként szerepel; annak megléte ugyan feltétele a bűnösség megállapításának, nem kell azonban a teljes kárra kiterjednie, és az ezzel kapcsolatos várakozások meghíúsulása sem akadálya a befejezett bűncselekménykénti minősítésnek.

A jogirodalom és az állandó bírói gyakorlat egyaránt jogtalan haszonszerzési célzatnak tekinti az olyan vagyoni jellegű vagy vagyoni szempontból (is) értékelhető előnszerzést, amely a polgári jog sérelméből származik, erre vezethető vissza.

Ez a harmadfokú bíróság megítélése szerint **I.rendű vádlottnál** abban volt tetten érhető, hogy a sértettel osztatlan közös tulajdonában lévő családi ház tulajdonjogának a megosztását - a polgári peres eljárás helyett - úgy kívánta lebonyolítani, hogy ennek során a **sértett** szempontjai ne érvényesülhessenek: az adásvételi szerződés a tudta és beleegyezése nélkül is megköthető legyen, a vételár befolyása ne legyen, annak a szerződésben szereplőnél magasabb összegéről ne is szerezzen tudomást, a vételár felosztása, felhasználása pedig - bírói kontroll és a **sértett** közreműködése nélkül - kizárólag az ő elképzelései szerint alakuljon. Végso soron tehát abban, hogy a teljes vételár az ő rendelkezése alá kerüljön, holott az még az általa előadott tények teljes körű elfogadása mellett is nyilvánvaló, hogy annak legalábbis egy része a **sértettet** illetné.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság ítéletének tényállást kiegészítő részében szereplő 5.500.000 forint hitel-kegyenlítésnek, illetve a vádlotti ingatlanára átkerült jelzálogjognak - 1.200.000 forint lakásépítési támogatásnak és 400.000 forint adó-visszatérítési támogatásnak - a **sértettre** eső fele részét, összesen tehát 3.550.000 forintot kármegtérítésként értékelt.

Tekintettel arra, hogy a harmadfokú bíróság **I.rendű vádlott** bűnösségét - szemben a másodfokú bíróság felmentő rendelkezésével - a 2. tényállási ponttal összefüggésben csalás bűncselekményében is megállapította, ezért a büntető törvény időbeli hatályának kérdésében ismételten állást kellett foglalnia.

Abban tehát, hogy **I.rendű vádlott** vonatkozásában a cselekmények elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény vagy az elbíráláskor hatályos Btk. biztosít-e kedvezőbb elbírálást.

A Btk.2.§ (2) bekezdésében megfogalmazott jogelv szerint ugyanis, ha a cselekmény elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni. Ezen értékelő tevékenységet elvégezve a harmadfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2012. évi C. törvény enyhébb elbírálást eredményez a vádlott számára.

Az 1978. évi IV. törvény 138/A.§ c) pontja szerint a kár jelentős, ha kétmillió forintot meghalad, de ötvenmillió forintot nem halad meg, míg a Btk.459.§ (6) bekezdésének c) pontja értelmében a kár ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős.

Mindezek alapján a tényállás 2. pontjában leírt cselekmény az elkövetéskor hatályban lévő törvény szerint jelentős kárt okozó csalás bűntettének minősül és 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, míg az elbíráláskori törvény

szerint nagyobb kárt okozó csalás büntettének minősül és 3 hónaptól 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A fentieken túlmenően az 1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bekezdése alapján feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét kitöltötte.

A Btk.38.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A 4/2013. BK vélemény értelmében határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a Btk.2.§ (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - a módosító törvény alkalmazására.

Ezen körülményeket figyelembe véve az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény egyértelműen enyhébb elbírálást eredményezett **I.rendű vádlott** vonatkozásában, ezért a harmadfokú bíróság a Btk.2.§ (2) bekezdése alapján az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvényt alkalmazta.

Tévedett a másodfokú bíróság a közokirat-hamisítás büntette kapcsán az elkövetői alakzat meghatározását illetően. Az ún. intellektuális közokirat-hamisítás büntettének elkövetési magatartása a közreműködés és nem a felhasználás. A harmadfokú bíróság megítélése szerint jelen esetben ezt a bűncselekményt tettesként **I.rendű vádlott** követte el, ugyanis ő működött közre a hamis és valótlan tartalmú okiratokban megtett nyilatkozataival abban, hogy a közhiteles nyilvántartásba a valóságnak meg nem felelő adatok kerüljenek bejegyzésre. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy ténylegesen ezeket az okiratokat ki juttatta el a földhivatalhoz.

Ügyvéd1 ugyanis nem a saját nevében, hanem **I.rendű vádlott** nevében és képviselőként nyújtotta be az okiratokat ai Körzeti Földhivatalhoz. Az okiratokban foglalt nyilatkozatokat **I.rendű vádlott** tette, annak ismeretében, hogy azok a valóságnak és a jogszerű állapotnak nem felelnek meg. A harmadfokú bíróság megítélése szerint a jogi képviselő rosszhiszeműsége esetén sem tettesként, hanem bűnsegédként tartozna felelősséggel a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratba foglalt nyilatkozatával a hatóságot megtévesztő, a jogszerű helyzetnek nem megfelelő bejegyzésben tehát *közreműködő* **I.rendű vádlott** mellett.

Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a közokirat-hamisítás büntettét a Btk.13.§ (1) bekezdése szerinti tettesként elkövetettnek minősítette.

Mindezekre figyelemmel a harmadfokú bíróság **I.rendű vádlott** cselekményeit a Btk.373. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének, a Btk.342.§ (1) bekezdésének c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettének (*tényállás 2. pontja*), és a Btk.345.§-ában meghatározott hamis magánokirat-felhasználása vétségének minősítette (*tényállás 1. pontja*).

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket a másodfokú bíróság helyesen tárta fel. Súlyosító körülmény tehát a kettőt meghaladó halmazat, míg enyhítő körülmény az igen jelentős mértékű időmúlás, a kár részbeni megtérülése, továbbá az, hogy a vádlott három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

Ezeket a körülményeket, valamint az alkalmazandó büntetési tételkeretet is figyelembe véve - amely a Btk.6.§ (1) bekezdése és a Btk.81.§ (1)-(3) bekezdései alapján 3 hónaptól 4 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés - a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a Btk.79.§-ában írt büntetési célok csak szabadságvesztéssel érhetőek el. Ezért **I.rendű vádlottal** szemben alkalmazott jogkövetkezményt - halmazati büntetésként - 6 hónap szabadságvesztésre súlyosbította.

A szabadságvesztés végrehajtását a Btk.85.§ (1) és (2) bekezdése alapján egy évi próbaidőre felfüggesztette, figyelemmel a fentiekben írt, igen nyomatékos enyhítő körülményekre.

A Btk.37.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján a harmadfokú bíróság megállapította, hogy a szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, és **I.rendű vádlott** legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a Btk.38.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján.

Helyesbíteni kellett az eljárt bíróságok ítéleteinek bűnügyi költségre vonatkozó részét is, részben mert a tényállás 1. pontjában írt vagyon elleni bűncselekmény kikerült, míg a tényállás 2. pontjában írt vagyon elleni bűncselekmény bekerült a büntetőjogi felelősség körébe, részben pedig azért, mivel a Be.403.§ (5) bekezdésének értelmében **I.rendű vádlott** nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni.

Ezért a harmadfokú bíróság megállapította, hogy az első- és másodfokú eljárás során összesen 752.729 forint bűnügyi költség merült fel, melyből a vádlott 525.559 forintot köteles az állam részére megfizetni, míg a fennmaradó 227.170 forint bűnügyi költséget a Be.339.§ (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Következésképpen az ügyész által a felmentő rendelkezés miatt, **I.rendű vádlott** bűnösségének e bűncselekményben történő megállapítása és súlyosbítás végett bejelentett fellebbezés eredményre vezetett, míg a vádlott és védője által a bűnügyi költség mérséklése végett bejelentett jogorvoslati kérelem nem volt megalapozott.

Mindezekre figyelemmel a harmadfokú bíróság - a Be.398.§ (1) és (2) bekezdése alapján - a másodfokú bíróság ítéletének **I.rendű vádlottra** vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, így azokat a Be.397.§-ában írtak szerint helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2014. július 10.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 3.Bf.152/2013/5. számú ítéletének **I.rendű vádlottra** vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bhar.II.28/2014/4. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2014. évi július hó 10. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke